AAN DE RAAD Wijzigingsbesluit Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2022

Datum behandeld in college	11 juni 2024	**Behandelend ambtenaar**	L. Hornstra
Datum agendering	11 juli 2024	**E-mailadres**	l.hornstra@terschelling.nl
Onderwerp	Wijzigingsbesluit Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2022	**Telefoonnummer**	
Portefeuillehouder	R. de Vries		

Samenvatting

Het college vraagt de gemeenteraad om toestemming voor het vaststellen van het wijzigingsbesluit voor de Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân (SDF). Door de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) moeten alle gemeenschappelijke regelingen, waaronder die van SDF, worden aangepast. Deze wetswijziging is bedoeld om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken, zodat gemeenteraden meer mogelijkheden krijgen om hun kaderstellende en controlerende rol binnen samenwerkingsverbanden te verstevigen. De zienswijzeprocedure hierover vond plaats in januari 2024. Nu gaat het om de formele vaststelling van de gewijzigde regeling.

Voorstel

1. Toestemming te verlenen aan het college van B&W om het wijzigingsbesluit Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2022 vast te stellen.

Aanleiding
In het najaar van 2023 is het traject gestart om de gemeenteraden uit te nodigen zienswijzen in te dienen op de Wijzigingsregeling voor de wijziging van de Centrumgemeenteregeling Sociaal Domein Fryslân (hierna: Wijzigingsregeling SDF). Inmiddels is de zienswijzenprocedure afgerond en wordt er overgegaan tot het formeel wijzigen van de regeling. Hoewel de bevoegdheid om de regeling te wijzigen bij het college van B&W ligt, kan deze pas worden uitgeoefend nadat de gemeenteraad toestemming heeft verleend om deze regeling aan te gaan. De raad wordt nu voorgesteld om deze toestemming te verlenen.

Beoogd (meetbaar) effect
Met ingang van 1 juli 2022 treedt een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking. Deze wijziging vereist aanpassingen in alle gemeenschappelijke regelingen om de democratische legitimatie te versterken. De Centrumregeling SDF valt onder de Wgr en moet daarom aan deze eisen voldoen.

Motivering
Bijgevoegd vindt u de Wijzigingsregeling SDF (bijlage 1).

Bij de zienswijzenprocedure zijn vier zienswijzen binnengekomen (bijlage 2,3,4 en 5). U treft hieronder een reactie aan op elke zienswijze van:

1. De gemeente Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel (eensluidende zienswijze);
2. De gemeente De Fryske Marren, en;
3. De gemeente Terschelling.

Ad 1. Zienswijze van de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel (eensluidende zienswijze)
De zienswijze luidt kortgezegd dat er ten onrechte in het voorgestelde artikel 22 lid 4 gesproken wordt van een openbaar lichaam, terwijl de centrumgemeenteregeling geen openbaar lichaam kent. Dit is een terecht constatering en betreft een fout die met de herziene Wijzigingsregeling SDF is gecorrigeerd.

Ad 2. Zienswijze van de gemeente De Fryske Marren
De zienswijze vraagt om de invoeging van een zogenaamd ‘kan-bepaling’ waarbij een adviescommissie in de zin van artikel 24 en 24A Wgr in het leven wordt geroepen. Deze zienswijze is niet overgenomen in de herziene Wijzigingsregeling SDF, omdat de wet zelf voorziet in deze ‘kan-bepaling’, waarmee de bevoegdheid inmiddels aanwezig is om over te gaan tot het instellen van een adviescommissie. Daarbij geldt ook dat het opnemen van deze ‘kan-bepaling’ onvoldoende is om deze adviescommissie op elk gewenst moment in het leven te roepen zonder de centrumregeling te wijzigen. De centrumregeling dient namelijk dan ook de reikwijdte en samenstelling van deze adviescommissie te regelen. Invullen van deze ‘kan-bepaling’ betekent dat sowieso tot wijziging van de centrumregeling moet worden overgegaan om de adviescommissie in te richten en van start te laten gaan als enkel tot deze ‘kan-bepaling’ wordt overgegaan.

Daarnaast zijn er enkele staatsrechtelijke bezwaren over de instelling van deze adviescommissie, aangezien deze centrumregeling volledig het bevoegdhedenpakket van het college beslaat. De centrumregeling regelt de overheveling van mandaten aan de centrumgemeente voor het aangaan en bewaken van zorgovereenkomsten of het verstrekken en beheren van subsidies voor zorgvoorzieningen. De centrumregeling regelt verder geen zaken die binnen de reikwijdte van

raadsbevoegdheden vallen, omdat deze door de centrumregeling niet worden geraakt. Gemeenteraden behouden het recht om kaders te stellen en het budgetrecht uit te oefenen. In de P&C-cyclus voor SDF is ook voorzien in tijdige informatievoorziening ten behoeve van de interne P&C-cyclus voor alle gastgemeenten. Onduidelijk is daarom ook welke inhoudelijke opdracht deze adviescommissie vanuit de centrumregeling zou moeten meekrijgen.

Ad 3. Zienswijze van de gemeente Terschelling
De zienswijze van de gemeenteraad van Terschelling gaat in op vier onderwerpen, waarbij elk onderwerp hierna van een korte reactie wordt voorzien:

a. Participatie van de raden
Voor de inhoudelijke betrokkenheid van de gemeenteraden verwijzen we ook naar de reactie op de zienswijze van de gemeente De Fryske Marren, die kort gezegd luidt, dat raadsbevoegdheden niet betrokken worden in de samenwerking en raden volledig hun kaderstellende rol kunnen nemen, net als het budgetrecht en de controlerende rol. Op basis van de zeer begrijpelijk wens dat de raden ook bij de evaluatie worden betrokken is het artikel in het herziene Wijzigingsbesluit over de evaluatie aangevuld dat gemeenteraden betrokken worden in de evaluatie.

b. Inspraakmogelijkheden van de burgers
Omdat SDF zich vrijwel enkel met uitvoering van bestaande kaders bezig houdt, en niet zelfstandig beleid vaststelt, is er nauwelijks aanleiding voor inspraak voor inwoners. Formele inspraak ziet met name op de kaderstelling die de raad doet. En die kaderstellende bevoegdheid is een lokale aangelegenheid, waarbij inspraak vooral lokaal georganiseerd zal moeten worden. Vanuit de centrumgemeente wordt deze niet georganiseerd. De centrumregeling vraagt daarom in ieder geval geen aanpassing. Dat neemt niet weg dat in sommige gevallen– gefaciliteerd door SDF – gezamenlijk beleid wordt ontwikkeld voor alle Friese gemeenten. In die situatie is het inderdaad verstandig tijdig inspraak en participatie te organiseren. Daarvoor is het Huishoudelijk Reglement inderdaad de juiste plek om er procesmatige afspraken over te maken. In de eerstvolgende gelegenheid dat het Reglement aangepast moet worden, zullen daarover afspraken moeten worden gemaakt.

c. Verwijdering onjuiste aanduiding "openbaar lichaam"
Voor een reactie verwijzen we naar de reactie bij de zienswijze van de gemeente Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel.

d. Uittredingskosten kunnen niet meer dan de overhead van de organisatie betreffen
De kosten waarop de uittredingsbepaling primair zien, betreffen de organisatiekosten voor SDF. Deze organisatiekosten voor SDF zijn in feite geheel overhead. Binnen SDF worden in beginsel geen inhoudelijke (uitvoerings) kosten gemaakt. Deze kosten worden allen vanuit de eigen lokale begroting gemaakt.

Uitzondering betreft de kosten die de centrumgemeente maakt voor de aan de centrumgemeente toebedeelde Rijksmiddelen voor Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang (MOVO) en Beschermd Wonen (BW) (NB: aan verandering onderhevig); Leeuwarden ontvangt daar voor de gehele provincie van het Rijk de middelen en keert dat rechtstreeks uit aan diverse organisaties die deze voorzieningen in stand houden namens alle Friese gemeenten. De wijze waarop deze kosten verrekend moeten worden bij een -hypothetische – uittreding zijn een vraagstuk die nadere onderhandelingen en

afspraken vergen, aangezien een uittredende gemeente in het uiterste geconfronteerd kan worden met het verstrekken van bijdragen voor die voorzieningen, zonder dat het daarvoor de Rijksmiddelen ontvangt (immers, de centrumgemeente ontvangt deze rechtstreeks).

Overigens is onze verwachting dat nimmer van uittreding sprake zal zijn, omdat het Rijk gemeenten nog steeds vergt tot samenwerking op deze onderdelen. Uittreding in SDF-verband betreft dus een hypothetisch geval.

Op basis van de ingediende zienswijzen zijn enkele wijzigingen aangebracht, te weten:

- Van het begrip “openbaar lichaam” wordt niet langer gesproken;
- De raden worden expliciet betrokken in de evaluatie.

Juridische gevolgen/ fatale gevolgen

Met ingang van 1 juli 2022 treedt een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking. Deze wijziging vereist aanpassingen in alle gemeenschappelijke regelingen om de democratische legitimatie te versterken. Sommige wijzigingen gaan direct in op 1 juli 2022, terwijl andere binnen twee jaar moeten worden geïmplementeerd. Hoewel de impact van de wetswijzigingen op centrumregelingen beperkt is, zijn er toch enkele vereisten die ook voor deze regelingen gelden. De Centrumregeling SDF valt onder de Wgr en moet daarom aan deze eisen voldoen.

De wettelijke termijn van 1 juli 2024 kan niet worden gehaald omdat het verzoek te laat vanuit SDF is binnen gekomen bij de Friese gemeenten. De secretaris van het secretarissenoverleg SDF is hiervan op de hoogte gebracht. Dit heeft echter geen juridische of financiële consequenties.

Artikel 1 van de Wgr lid 4 en 5:

4. De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.
5. Onder het treffen van een regeling wordt in dit artikel mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.

Vervolg

Zodra u als raad toestemming verleent aan het college om de gewijzigde centrumregeling SDF vast te stellen, zal het college dit op 23 juli vast kunnen stellen. Daarna zal de secretaris van het secretarissenoverleg SDF van de vaststelling van de gewijzigde centrumregeling SDF op de hoogte worden gebracht in week 29 of 30. Bekendmaking van de gewijzigde regeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân gebeurt door de gemeente Leeuwarden nadat zij van alle colleges van Fryslân het besluit heeft ontvangen.

Participatie

Er is geen sprake van inwonersparticipatie of advies nodig van de Adviesraad Sociaal Domein Fryslân (ASD). Het gaat hoofzakelijk om technische aanpassing om de centrumregeling SDF te laten voldoen aan de Wgr.

Financiën
Het wijzigingsbesluit centrumregeling SDF heeft geen financiële gevolgen voor onze gemeente.

Bijlagen
1. Wijzigingsregeling SDF
2. Zienwijze Tytsjerksteradiel
3. Zienswijze de Fryske Marren
4. Zienswijze Terschelling
5. Zienswijze Achtkarspelen

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 2024-

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 11 juni 2024;

Gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

B E S L U I T

Toestemming te verlenen aan het college van B&W om het wijzigingsbesluit Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2022 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare

raadsvergadering van 11 juli 2024,

Signed By: Waanders, Marga <m.waanders@waadhoeke.nl>
15/07/2024 14:42:14 CEST
ID: 2d926cb8-8705-45a1-81c5-122db71f8104
Auth: Scribble

, voorzitter

Signed By: Lyklema, Tinco <t.lyklema@waadhoeke.nl>
15/07/2024 14:36:30 CEST
ID: 2d926cb8-8705-45a1-81c5-122db71f8104
Auth: Scribble

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.